

“अरातिविक्रमालोकविकस्वरत्रिलोचनः ।

रूपाणोदग्रदोर्दण्डः स सहस्रायुधीयति” ॥

अत्र स सहस्रायुधमिव आत्मानमाचरतीति वाक्ये उपमे-
यस्यात्मनो लोपः । न चेह औपम्यवाचकलोप उक्तादेव न्या-
यात् । अत्र केचिदाहुः सहस्रायुधेन सह “वर्त्तत इति” स
सहस्रायुधः “स इवाचरतीति” वाक्यात् स सहस्रायुधीयतीति
पदसिद्धौ विशेषस्य शब्दानुपपात्तत्वादिहोपमेयलोप इति तत्र
विचारसहं । कर्त्तरि क्यच्चाऽनुशासनविरुद्धत्वात् ।

(६५८) धर्मापमेयलोपेऽन्या

यथा ।

“यशसि प्रसरति भवतः क्षीरोदीयन्ति सागराः सर्वे” ।

अत्र क्षीरोदमिवात्मानमाचरन्तीत्युपमेय आत्मा साधा-
रणधर्मः शुक्लता च लुप्तौ ।

(६६०)

त्रिलोपे च समासगा ।

यथा । “राजते मृगलोचना” ।

अत्र मृगस्य लोचने इव चञ्चले लोचने यस्या इति समासे
उपमाप्रतिपादकसाधारणधर्मापमानानां लोपः ।

(६६१) तेनोपमाया भेदाः स्युः सप्तविंशतिसङ्ख्याकाः ।

पूर्णा षड्विधा लुप्ता चैकविंशतिविधेति मिलित्वा सप्तविंश-
तिप्रकारोपमा । एषु चोपमाभेदेषु मध्ये अलुप्तसाधारणधर्मेषु
भेदेषु विशेषः प्रतिपाद्यते ।